

r Philipp. 4. 10. &c.

s Ibidem vers. 22.

t Philipp. 1. 13. u Polycarp. Ep. ad Philipp. 8. 3.

Hammond. in e. 4. ad Coloss. putat duas Epistolas ad Thessalonic.

pro Philippensibus etiam fuisse; hinc S. Polycarpum numero plurali ad Philipenses Epistolas memorare.

a Allat. observ. in Geograph. Caroli à S. Paulo p. 142.

b Ita Bodin. de abditis rerum sublimium arcibus.

c Thom. de Pinedo.

d Codex Vatican. admiranda Vetust. & alius minor apud Allat. Clarom. & S. Germ. & alii passim.

e Ita Roberti Steph. in fol. 1550. & alia in 8. 1549. Edit. Mellii, & alia quamplurima.

f Strabo l. 12. sub finem.

g Herodo. l. 7. c. 30.

h Xenophon l. 1. Expedi.

i Cyri Junioris. h Plin. l. 5. c. ult.

j Borner. G.L. Stephan. & alii apud Mill.

k Cellar. l. 3. c. 4. Geograph. antiq. p. 63.

Eleemosynarum, quibus sibi Philipenses consuluerant, ita meminit, ut & vacuum cupiditate animum, & charitate redundantem praeferat (r): quos plenam gratiarum actione exceptos, statim admonet, pluris quam munus, à se meritum pendere, quod sibi apud Dominum vindicaverant. Ceterum nihil sibi deesse, copiam aequè ac gestate contento, per Deum sibi allaborantem omnia posse testatus. Satis tamen eos commendat, quod veterem sui beneficio liberalitatem exercentes, ad sui solatium quammaximè contulissent. Eis denique Romanorum Fidelium, Aulicorum potissimum (s), nomine valedicit: quo vel in Imperatoris Domum Evangelium intulisse (t), ibique Discipulos sibi Paulus peperisse satis ostenditur.

S. Polycarpus ad Philipenses scribens, plures ad eos Epistolas Paulum dedisse, asserere videtur (u): Neque enim, inquit, ego, neque alius mei similis, assequi potest beati, & gloriosi Pauli sapientiam, qui cum esset apud vos in conspectu hominum, qui tunc vivebant, perfectè ac firmiter docuit verbum veritatis, qui & absens vobis scripsit Epistolas, in quas si intueamini, edificari poteritis in fide, quae data est vobis, quae est mater omnium nostrarum. Polycarpo illud favere videtur, quod ejusdem Epistolae capite 3. subdit Apostolus: De cetero fratres mei gaudete in Domino, seu vobis in Domino valedico. Eadem vobis scribere mihi quidem non pigrum, vobis autem necessarium. Quo quidem iis, quae iterat,

simile aliquid ad eos scripsisse insinuat; nihilominus de unica tantum ad Philipenses Epistolâ & apud Veteres, & apud Recentiores Interpretes constat. Polycarpi verò textus necessariè Epistolas non ingeminat; Græcè enim, & Latine, & Gallicè etiam uni epistolâ pluralis literarum numerus sæpè tribuitur.

Tertium & quartum caput Epistolae ad Philipenses, ab Apostolo addita Grotius putat; cum enim, ait, de iis tantum, quae duobus prioribus Capitibus recensuit, ad eosdem scribere statuisset, & cetera deinde subdere optimum duxit. Addit præterea Grotius, Pseudo-Apostolos, quos Paulus atris coloribus depictos asperius habet, non ex Judæis ad Fidem traductis, neque ex Fidelibus Judaizantibus, sed ex Ethnicis extitisse, qui, humanam penitus prudentiam Gentibus Fidei participibus suadere studebant, ut à persecutionibus, quibus Catholica angebatur Religio, se subducturi, & circumfisioni parerent, & Judaismum profiterentur. Quam utique sententiam scribentes in Epistolam ad Galatas jam refutavimus. A Judæis quamplurimum tunc cavendum sibi ex iis perspicue constat, quae Paulus adjecit (x): Videte canes, videte malos operarios, videte circumcisionem; nos enim sumus circumciso, qui spiritu servimus Deo... si quis alius videtur considerari in carne, ego magis, circumcissus octavo die, ex genere Israel, ex tribu Benjamin, Hebraeus ex Hebrais.

x Ad Philipp. 3. 2. &c.

IN EPISTOLAM S. PAULI AD COLOSSENSES PROLEGOMENON.

Colossæ, è præcipuis Phrygiæ Urbibus, non procul à Laodicea totius provincie Metropoli. Colossæ, ne an Colossæ appellarentur, discrimen. Ab Allatio (a) & aliis (b) Colossæ legendum defenditur, cujusmodi & in optimis & vetustissimis Mss. est reperire (c). S. Chrysostomus, Oecumenius, Theodoretus, & Græca Exemplaria quamplurima Colossas habent [d]. Strabo verò (e), Herodotus (f), Xenophon (g), Plinius (h) Colossas præferunt. Ita etiam optima & plurima Mss. (i). Ita adhuc Theophylactus, qui suam aetate eam urbem Chonas appellatam adiecit. Geographicum Cellarii (k) monumentum, nempe Imperii Orientalis notitia, ex quodam Vaticani Ms. impressa, quam Hierocli tribuunt, Colossam præfert. Latini Colossenses constanter legunt; cujus

proinde nominis conjecturâ ducti Græci & Latini non defuerunt, qui crederent, hanc Epistolam datam fuisse ad Fideles degentes Rhodi, urbe solis Colosso celeberrimâ (l). Verum ex totius Epistolæ contextu eam ad Phrygiæ Colossenses directam satis compertum.

Omnis fermè Interpretes (m), quamvis Paulus in Phrygiâ prædicaverit, Colossas nunquam adieisse conveniunt. Ipse etiam Paulus nunquam ad Colossenses perrexisse satis innuit, ubi Volo, inquit (n), vos scire, qualem sollicitudinem habeam pro vobis, & pro iis, qui sunt Laodicea, & quicumque non viderunt faciem meam in carne. Theodoretus, & Baronius, quibus paucissimi adherent, contrarium statuunt. Colossenses ab Epaphrâ Fidem recepisse creduntur, de quibus cum Evangelii fructum Ecclesia retulit, ut iidem maximâ erga Sanctos Charitate flagrantes, fer-

l Suidas, Zonar. Ghena Eustat. Calep. Munst. m Hier. in Ep. ad Philem. vers. 22. Chrysost. Theophyl. Athanas. in Synopsi. Est. Zanch. Cornel. bic. Tillemont. not. 68. alii. n Coloss. 2. 15.

o Coloss. x. 6. &c.

p Coloss. 4. 16.

venti spiritus ardore complexi fuerint veritatem (o).

Pseudo-Apostoli ab Judaismo ad Fidem traducti, omnes Gentium Ecclesias pervagantes, ut sibi undique profelytos crearent, Colossas venerunt; & circumfisionem, & Legalia ad salutem necessaria enunciantes, & Platonicæ Philosophiæ Judaismum immiscentes, Fideles adhuc simplices, recentere Fidei mysteriis initiatos, superstitioso Angelorum cultu, & fallacibus demissionis sensibus imbuerunt; Dum enim nobis infinitè majorem docentes, non ipsi Deo, neque Jesu Christo preces offerendas suadebant, sed ad Angelos dirigendas, per quos olim Deus Moysi Legem tribuerat, & per quos etiam in Evangelii Lege preces nostras excipiens, suam nobis misericordiam indulgebat.

Cum hæc Paulus, sive referente Epaphrâ, tunc Romæ secum vinculis devincto, seu per Laodicensem Epistolam, quam & apud Colossenses legi deinde justit (p), rescivisset, sui, utpote Gentium Apostoli, esse duxit, Colossensem Fidem defendere, & Pseudo-Apostolorum ea diffeminantium audaciam cohibere. Atollit primò Jesu Christi amplitudinem, quem Patris imaginem appellat, Dei & hominum Mediatorem, & Ecclesiæ Caput, quod membris cæteris actus, motus, spiritum, & vitam impertit. Pseudo-Apostolos suis coloribus exprimit, & subinde ostendit, Christum solum esse salutis auctorem: naturâ Deum esse; potestatis & cælestibus omnibus virtutibus eundem præstare; per Jesum etiam veram cordis circumfisionem ipsos esse affluentes, cruci affixos, sepulchro conditos, & tandem

cum Domino per Baptismum vitæ esse refutatos. Ex quibus Legalia veluti inaniz respicienda, & vitam ita instituendam deducit, ut homines cum Christo redivos deceat, quorum caput in cælis jam constitutum, eos ibi coronis donandos expectat. Hortatur præterea, ut veteri se homine exuentes, novum sibi super inducant; optimis denique moralis doctrinæ præceptis constitutis, Epistolam absolvit.

Dum hæc scriberet Apostolus, Romæ in vinculis detinebatur [q], anno Christi 62. postquam primùm Romam venerat, & paulò antequam à vinculis solveretur. Epaphram unâ captivum, Timotheum, cujus Epistolæ initio meminit, Aristarchum, Joannem Marcum Barnabæ consobrinum, Lucam, Demam, & Jesum cognomento Justum, vinculorum solatia apud se habebat. Tychicus verò fidelis illius administer, & Onesimus, quem Philemon miserat, ut eo famulo uteretur, hanc Epistolam detulere. De priori, quam ferunt hoc eodem tempore ad Laodicenses scriptam, Epistolâ egimus in Commentario.

Jure merito animadvertit Chrysostomus (r), omnium pulcherrimas, & quæ magis afficiunt, D. Pauli Epistolas eas fuisse, quas vinculis detentus dedit, videlicet ad Ephesios, ad Philipenses, ad Philemonem, ad Timotheum, & hanc potissimum ad Colossenses, quam sensibus, & nobilibus elatisque phrasibus, & Moralis Divinæ præceptis undique referam admiramur. Chrysostomus S. Paulum in vinculis scribentem comparat Viro forti, qui scriberet, à cadibus interim desistens, & ita phas.

q. S. Gregor. l. 30. c. 8. Moral. in Job Paulum Iphesii, ubi carcere detinebatur, scripsisse putat. Coptica Athenis scripsisse fert. Hæc verò opiniones defendi non possunt.

r Chrysost. Prolog. in Ep. ad Coloss.

IN PRIMAM EPISTOLAM S. PAULI AD THESSALONICENSES PROLEGOMENON.

Epistolam, quam examinandam assumimus, omnium S. Pauli ad Ecclesias primò scriptam scimus (a). Anno 52. seu 53. datam vulgò conveniunt; de loco, à quo missa sit, dissentiant. In veteribus Exemplaribus Græcis, Latinis, Syriacis, Arabicis, Copticis, & apud Theodoretum, & Synopsi sub Athanasii nomine Authorem, & in Latinis Inscriptionibus hujus Epistolæ initio appositis, Athenis exaratam legitur. Ea fortè S. Pauli verba (b): Propter quod non sustinentes amplius, placuit nobis remanere Athenis huic opinioni adiutum recluserunt.

Postquam Paulus aliquandiu, non sine Fidei progressu, Evangelium Thessalonicæ enunciarat (d), Judæis insimulantibus, quod rebellis in Cæsarem alterum Regem Jesum invheret, illinc abire coactus, assumpto sibi comite Silâ Beream iter instituit; quò cum pervenisset, & plurimos Fidei mysteriis initiasset, Judæi Thessalonicæ re cognitâ, Beream venerunt, ut eadem adversus Paulum distantes, ab eâ etiam Urbe expellerent; quare ad mare Fratibus comitantibus, Silâ sibi, & Timotheo ad Ecclesiam recens erectam confirmandam relicto, navigavit Athenas.

Quò ubi pervenit, Silam, & Timotheum statim per literas accivit; & Athenis egressus, eorum adventum oppertus est

a Chrysost. Theodoret. alii.

b 1. Thess. 3. 1.

c Oecumen. Est. Baron. Tillemont. alii plures.

d Act. 17. 1. &c.

K k Co.

Corinthi. Interea de Fidelibus recens in Macedonia baptismo initiatis, sed temporis inopia non satis confirmatis sollicitus; plurimis præterea Corinthi calamitatibus obrutus, quammaximè angebatur (e). Silæ tandem, & Timothei adventu gavifus [f], maximâ animi voluptate ab eisdem accipit res Ecclesiæ Theffalonicensis se optimè habere, & Macedonia Fideles Fideli, & Charitatis præceptis adèd inhæsisse (g), ut iisdem, quibus Judææ Fideles à Judæis, à suis civibus vexationibus affecti nihil dimoverentur [h].

e 1. Theff. 3. 7. & 1. Cor. 2. f Ath. 18. 5. g 1. Theffal. 1. 6. & 2. 14. h 1. Theff. 4. 14. i 1. Theff. 4. 12. & c. & 5. 1. k 1. Theff. 4. 11.

nio esse instabili. Illos itaque Epistolâ hæc suâ Paulus suaviter increpat, oburgationibus laudes interserens: ut maximi castitatem faciant, & ab omni omnino turpitudine abtineant, hortatur; supremum Judicium, & lugendi in domesticorum funeribus modum docet; singularem denique amorem, & charitatem, studiumque eos aedendi summum præferet.

1 Epiphan. hæ. ref. 42.

m Grot. Prolog. in 1. Theffal.

IN PRIMAM EPISTOLAM S. PAULI AD TIMOTHEUM PROLEGOMENON.

a Vide Ath. 16. 1. 2. Chryf. in Rom. hom. 19. & in 2. Timoth. hom. 8. & Theodor. in Rom. 16. 21. Tillemont. not. 1. in S. Timoth. b Origen. in Rom. p. 632. c Rom. 16. 21. d 2. Timoth. 3. 15. e Ath. 16. 1. Ecce Discipulus quidam nomine Timotheus: huic testimonium bonum reddebant, qui in Lyftris erant & Leonio Fratres. f Ath. 16. 3. g 1. Timoth. 4. 14. h 2. Timoth. 1. 6. i Philipp. 2. 22. k 1. Theffal. 3. 1. 2. 3.

S Timotheum, Lyftris Licaoniæ, ut credimus, natum (a), Origenes idcirco Pauli consanguineum fuisse duxit (b), quod Apostolus ad Romanos scripserit (c); Salutatur ut Timotheus adjutor meus, & Lucius, & Jason, Sospater cognati mei. Matre Judæâ Eunice, fortè ei fuerat propinquitate conjunctus; allatus verò Epistolæ ad Romanos textus utriusque cognationem perspicuè non probat. Ut ut fuerit, Timotheus vel à teneris annis Sacrarum Literarum studio addictus fuerat (d), & suum Ecclesiæ nomen jam dederat, priusquam Paulus Lyftras perveniret (e). Hunc Apostolus Fratrum omnium testimonio commendatum, suorum itinerum socium assumpsit; cum verò, quod Patre satus esset Gentili, circumcissione careret, ne Judæos offenderet, eundem Lyftris circumcissione initiavit [f].

Timotheum prophetiæ atque peculiari Spiritus Sancti jussu ad Episcopi munus accitum (g) ipsemet Paulus initiavit (h). Quo id tempore contigerit, ignoramus; illud verò scimus, eum postquam Apostolo adhererat, ab eo nunquam, nisi eo ipso mandante, discessisse, & unâ cum ipso, veluti Filium cum patre, in Evangelii prædicatione quamplurimum laborasse (i). Una utroque in Macedonia profecto, Paulus Berœæ egredi coactus, Athenas contendit, & Silam & Timotheum Fidelibus confirmandis Berœæ reliquit. Cum verò Paulus Athenis degeret, eò statim Timotheum accitum, ut Fidelibus persecutione vexatis præsto esset, Theffalonicam misit (k); unde is iterum paulò post Corinthum ad Apostolum regressus est (l).

1 Ath. 18. 5.

m Hebr. 13. 23.

n Philipp. 2. 19. 23.

o 1. Timoth. 1. 3.

ut providè Pseudo-Apostolis occurrat, qui novæ doctrinæ semina Ephesi & in Asia jacentes, scientiamque & perspicaciam ostentantes, à Fide defecerant, & per Ecclesiæ errores, & hæreses evulgabant. Porro de Episcopis, Presbyteris, & Diaconis ordinandis, de Viduarum cura præficiendis, de peccatoribus publicè redarguendis, de Presbyteris judicandis (p), de coetibus dirigendis, de vitâ denique ab omnibus instituendâ monita imperit. Agit præterea de moribus, qui Episcopos, Diaconos, & Viduas fideles decent (q); & veluti coloribus exprimit ejus ætatis hereticos, Gnosticos putamus, & Simonis Magi Discipulos, qui de pietate, mercaturam facientes flagitia quælibet speciei Religionis obducerent (r). Hinc Patrum testimonio factum est, ut Marcionitæ (s), Encratitæ (t), & Gnostici (u) hæc Epistolam rejicerent.

p 1. Timoth. 5. 19.

q 1. Timoth. 3. & 5. 9. 10.

r 1. Timoth. 4. 1. & c. & 6. 3. 4. 20. 21.

s Tertull. 1. 5. contr. Marcion. c. ult.

t Origen. 1. Clemens Alex. Strom. 1. 1.

x 1. Timoth. 5. 23.

y 1. Timoth. 3. 14. & 4. 13.

z 1. Timoth. 4. 12.

a 1. Timoth. 1. 20.

b 2. Timoth. 2. 17. 18.

3 Tit. 3. 12.

b 2. Timoth. 4. 13.

c 1. Timoth. 3. 14. & 4. 13.

Quod Timotheus solâ aquâ contentus stomacho suo nimium nocuisset, ut modico vini haustu sibi providè medeatur, Paulus suadet (x); eique etiam se Ephefium adventurum pollicetur, quod, ut ultimo itinere Romam contendit, per Ephefium transiens fortè perfecit (y). Hortatur denique, ut, cum annos 35. seu 40. tunc temporis ageret, gravitate, & prudentiâ sibi consulat, ne ejus juvenutis contemptui habeatur (z): & de Hymenæo, & Alexandro fabro arario (a), quorum primus resurrectionem mortuorum iam peractam dicitabat, (b), alter verò, de quo in secunda ad Timotheum Epistola, à probitate defecerat, à se excommunicatione inultis illum certiore facit. Horum uterque Ephesi tunc immorari videntur, sicut & hæretici, pravique Doctores; à quibus ut sibi caveat, Timotheum monens, maximè commendat, ut à prophanis novitatibus, & fabulis, quas veluti res summi momenti illi ostentabant, penitus abhorreat.

c Nominis Phrygiæ Pacatiana nulla nisi post Constantini Imperium mentio. d 1. Timoth. 1. 3.

e Grot. Baron. Ligf. Ham. Capell. in appendice Criticor. p. 39. 9. Tilenio. 1. Gotthofred. Mill. Ep. f Athanas. in Synopsi. g Theodor. Prefat. in Roman. h Edit. Complut. Troben. Mfs. Lin. Land. 2. Ros. 2. Hunt. 1. Vide Mill. ad calcem hujus Epistolæ.

i Chryfost. in Ath. hom. 46.

j 2. Timoth. 4. 20.

k 2. Timoth. 4. 16.

l 2. Timoth. 2. 9. & 1. 8. & c.

IN SECUNDAM EPISTOLAM D. PAULI AD TIMOTHEUM PROLEGOMENON.

Primam ad Timotheum Epistolam anno Christi 64. in Macedonia scriptam demonstravimus. Eaque à prima usque ad secundam ad eundem Timotheum Epistolam, ab Apostolo acta sunt, modò exhibemus. Paulus igitur in Macedonia degens, Nicopolis Epiri urbe (a), secus Ambracia sinum, seu juxta alios, Nicopoli Thraciæ civitate, secus flumen Nessum in finibus Macedonia, hyemare decrevit. Ut ut fuerit, inde sanè Apostolus ad Titum, quem in Macedonia advocat, scripsisse creditur.

Proximo Christi anno 65. in Asiam progressus, Troadem venit, ubi à Carpo exceptus hospitio, apud eundem vestemquamdam (b) & Libros reliquit. Inde, ut credimus, Ephefium regressus, ut ei præcedente anno sponponderat, Timotheum invisit (c). Ephefio Miletum pergens, ibi Trophimum ægotantem reliquit (d); contendit sub hæc Corinthum, ubi ex suis Discipulis Erastus constitit [e]; Romam denique allequutus, Judæis atque Ethnicis ad fidem traducendis plurimum incubuit: cum verò, teste Chryfostomo (f), Neronis pellicem Deo reddidisset, ejusdem Imperatoris jussu carceri fuit additus. Id verosimillimum est evenisse, cum pro prima sui defensione ante Neronem constitutus (g), ab hujus Leonis faucibus à Deo est liberatus.

d 2. Timoth. 4. 20.

e 2. Timoth. 4. 20.

f Chryfost. in Ath. hom. 46. g 2. Timoth. 4. 16.

Differt. Calmet Tom. II. K k 2 tue.